

державної влади, має тимчасовий, чітко регламентований характер, вводиться у разі наявності як зовнішньої, так і внутрішньої загрози лише за підстав, передбачених у відповідному законодавстві.

Література

1. Адміністративне право України. Академ. курс: Підруч.: У 2-х т.: Том 1. Заг. част./ Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавн. «Юр. думка», 2004. – 584 с.

2. Адміністративно-правові режими в Україні: монографія / Настюк В. Я., Бєлєвцева В. В. – Х.: Право, 2009. – 128 с.

3. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – №23. – Ст. 176.

УДК 342.7 (043.2)

Пущик І.М., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Питання захисту прав та свобод людини займає одне з провідних позицій у світі. Саме тому у зв'язку із системою гарантії прав та свобод людини у сучасних демократичних державах важливе місце займає інститут парламентського уповноваженого з прав людини (омбудсмена).

В Україні даний інститут та взагалі сам термін «омбудсмен» до недавнього часу були відомі лише невеликому колу фахівців-правників. Це цілком логічно, оскільки він розвивався на основах західноєвропейських стандартів демократизму та верховенства права, тому в радянський період влада не була особливо зацікавлена в даному інституті і на території України він з'явився після проголошення незалежності.

Відповідно до ст. 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав та свобод людини і громадянина [1]. Запровадження такої посади на конституційному рівні є важливим етапом на шляху до створення сильної демократичної держави, яка сприяє захисту прав та свобод людини і громадянина зі сторони найвищого представницького, єдиного органу законодавчої влади в Україні – парламенту.

На основі положень Конституції України було прийнято Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

від 23 грудня 1997 року, де визначені основні повноваження діяльності омбудсмена. З даного Закону можна визначити, що інститут омбудсмена має наступні особливості:

- високий конституційний статус, який закріплено у статтях 55, 85, 101 Конституції України;
- незалежність від будь-якого органу державної влади або місцевого самоврядування, їх посадових осіб;
- запровадження єдиної моделі омбудсмена на національному рівні;
- широка юрисдикція, яка поширюється як на органи державної влади, включаючи суди, так і на органи місцевого самоврядування та їх посадових осіб;
- значні повноваження щодо проведення проваджень та перевірок, у тому числі з власної ініціативи для виявлення випадків порушень прав людини та здійснення постійного моніторингу за станом дотримання прав і свобод людини;
- право ініціювати обов'язкові для розгляду подання з викладенням рекомендацій щодо усунення виявлених порушень прав і свобод людини органами державної влади, місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємств, установ організацій незалежно від форми власності, їх посадовими та службовими особами;
- можливість безпосереднього звернення до Уповноваженого широких верств населення;
- гнучкість та неформальністю процедури, свобода дій щодо відкриття провадження у тій чи іншій справі та інші [2].

Якщо проаналізувати діяльність омбудсмена, то можна зробити висновок, що він своїми діями не змінює чи підміняє наявні засоби захисту прав та свобод людини і громадянина, але лише доповнює їх. Тобто можна вважати, що він заповнює прогалини та компенсує недоліки судових засобів та відомчого контролю за адміністративними органами [3, с. 199].

Ще однією особливістю діяльності Уповноваженого є його щорічні доповіді у парламенті про стан дотримання й захисту прав та свобод людини в Україні [2]. Дані доповіді не характеризують його дії упродовж року, вони розкривають основні проблеми, які є в нашій державі. Омбудсмен може надавати також певні рекомендації парламенту для покращення даної проблеми, але вони носять лише рекомендаційний характер і не можуть зобов'язувати до їх введення. Саме тому можна простежити, що Верховна Рада України часто нехтує порадами Уповноваженого щодо покращення роботи захисту прав та свобод людини. Водночас, при аналізі законодавства можна зробити висновок, що непередбачено ні організаційних, ні юридичних наслідків діяльності омбудсмена для органів та посадових осіб, які допустили порушення прав та свобод людини.

Можна вважати що національне законодавство має багато прогалин стосовно діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. В ньому немає передбачених важелів впливу на порушення з боку владних органів та посадових осіб. Також немає реального реагування на рекомендації стосовно покращення становища захисту прав та свобод людини і громадянина через байдужість Верховної Ради України стосовно даних пунктів.

Отже, враховуючи усе вищезазначене, можна стверджувати, що інститут омбудсмена в Україні ще потребує удосконалення. Його діяльність хоч і спрямована у правильне русло, але немає настільки повноцінного визнання, щоб здійснювати якісне забезпечення захисту прав та свобод людини і громадянина. Тобто, на сьогодні, омбудсмена можна порівняти з рекомендаційною ланкою у забезпеченні прав людини та їхньому захисті від порушень з боку державних органів та посадових осіб.

Література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. №776/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99.
3. Конституційне право України / За ред. Тація В. Я., Погорілка В. Ф., Тодики Ю. М. – К.: Український центр правничих студій, 1999. – 376 с.

УДК 340.134 (043.2)

Романович І.І., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент

КОНЦЕПЦІЯ «М'ЯКОГО» ПРАВА В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: ПОГЛЯДИ НАУКОВЦІВ

Розвиток міжнародного права відбувається за рахунок створення розгалуженої системи міжнародно-правових норм. Нормотворчість в міжнародному праві набуває все більш різноманітних форм, однією з яких є так зване «м'яке» право, норми якого не мають загальнообов'язкового характеру

Дослідженням юридичної природи «м'якого» права займалось чимало вчених, проте сутність цього явища вивчена науковцями не до кінця і, загалом, досі викликає чимало дискусій.

Сформувалась концепція «м'якого» права наприкінці 70-х рр. ХХ ст.